

Kielce, dnia 22-02-2024

Znak:PNK.I.4131.32.2024

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 107)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXXI/498/2024 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 24 stycznia 2024 roku *w sprawie ustalenia planu dofinansowania form i specjalności doskonalenia zawodowego nauczycieli, maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Ostrowiecki w części dotyczącej § 1 ust. 5, 6 i 8 uchwały.*

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 24 stycznia 2024 roku Rada Powiatu Ostrowieckiego podjęła uchwałę Nr LXXXI/498/2024 w sprawie ustalenia planu dofinansowania form i specjalności doskonalenia zawodowego nauczycieli, maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Ostrowiecki. Uchwała została przekazana do Wojewody Świętokrzyskiego w dniu 30 stycznia 2024 roku. W dniu 12 lutego 2024 roku Wojewoda zawiadomił Przewodniczącego Rady o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Wyjaśnienia podpisane przez Przewodniczącego Rady zostały złożone w terminie.

Analizowana uchwała została podjęta na podstawie przepisów art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (t. jedn. Dz. U. 2023, poz. 984 ze zm. – dalej jako KN lub ustawa) oraz § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 roku w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych

celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe (Dz. U. 2023r. poz. 2628 – dalej jako rozporządzenie). W § 1 ust. 5 i 6 analizowanej uchwały Rada Powiatu Ostrowickiego ustaliła, że formy doskonalenia zawodowego, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 3 uchwały, są dofinansowywane w całości pod warunkiem uzyskania skierowania od dyrektora szkoły, zaś dofinansowanie form doskonalenia zawodowego, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały, jest możliwe pod warunkiem zapewnienia nauczycielowi przydziału godzin zajęć, do których uzyska kwalifikacje. Ponadto w § 1 ust. 8 uchwały wskazano, że nauczyciel ubiegający się o dofinansowanie, o którym mowa w § 2 ust. 2, składa do dyrektora szkoły uzasadniony wniosek wraz z dowodem potwierdzającym poniesione koszty oraz potwierdzenie zaliczenia odpowiedniego semestru studiów, dyplom ukończenia danej formy kształcenia lub zaświadczenie ukończenia danego etapu kształcenia wydane przez szkołę wyższą lub placówkę doskonalenia nauczycieli lub podmiot, którego zadania statutowe obejmują doskonalenia zawodowe nauczycieli.

Stosownie do treści art. 70a ust. 1 KN w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych - w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Przepisy § 5 i 6 rozporządzenia przewidują natomiast, że organ prowadzący do dnia 31 stycznia danego roku opracowuje na dany rok kalendarzowy plan dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w art. 70a ust. 3a KN, jak również że organ ten, w porozumieniu z dyrektorami szkół, ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania opłat pobieranych przez podmioty, o których mowa w art. 70a ust. 3a pkt 1 i 2 KN, a także formy i specjalności kształcenia, na które dofinansowanie jest przyznawane.

Dokonując oceny zgodności z prawem postanowień § 1 ust. 5 i 6 analizowanej uchwały należy podkreślić, że z przepisów ustawy – Karta Nauczyciela ani z przepisów rozporządzenia nie wynika uprawnienie do ustalenia przez organ prowadzący dodatkowych wymogów dla nauczycieli ubiegających się o przyznanie dofinansowania doskonalenia zawodowego. Możliwość ingerencji przez organ prowadzący w proces doskonalenia nauczycieli ogranicza się do wyodrębnienia w budżecie odpowiednich środków na ten cel, podziału tych środków zgodnie z opracowanym na dany rok kalendarzowy planem dofinansowania oraz określenia form i specjalności, na które dofinansowanie może zostać w danym roku przyznane. Co więcej, każdorazowo organ prowadzący jest zobowiązany do uprzedniego uzgodnienia swoich działań

z dyrektorami szkół oraz uwzględnienia potrzeb w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli tych szkół. Jednocześnie w ustawie ani w rozporządzeniu nie przewidziano dla nauczycieli żadnych innych wymogów uzyskania dofinansowania, niż wymóg złożenia wniosku o treści określonej w § 3 ust. 3 rozporządzenia. Skoro zatem przepisy prawa nie uzależniają możliwości otrzymania dofinansowania od spełnienia dodatkowych warunków, takich jak otrzymanie skierowania od dyrektora szkoły czy zapewnienie nauczycielowi przydziału godzin zajęć, jak również nie zawierają wyraźnego upoważnienia dla organu prowadzącego do wprowadzenia takich warunków, należy uznać, że intencją prawodawcy było zapewnienie możliwości korzystania przez nauczycieli z dofinansowania w takich granicach, jakie wprost wyznaczają przepisy art. 70a KN oraz § 5 i 6 rozporządzenia.

Odnosząc się natomiast do przewidzianego w § 1 ust. 8 uchwały obowiązku dołączenia do wniosku o dofinansowanie wymienionych tam dokumentów należy podnieść, że treść składanego przez nauczyciela wniosku o dofinansowanie kosztów lub opłat została wyczerpująco określona w § 3 ust. 3 rozporządzenia. Zgodnie zaś z zawartą tam regulacją wniosek nauczyciela powinien zawierać: imię i nazwisko nauczyciela; nazwę danej formy doskonalenia zawodowego nauczycieli, o której dofinansowanie ubiega się nauczyciel; nazwę organizatora danej formy doskonalenia zawodowego nauczycieli, o której dofinansowanie ubiega się nauczyciel; wysokość kosztów, o których mowa w § 2 pkt 1 lit. a rozporządzenia, lub opłat, o których mowa w § 2 pkt 3 rozporządzenia, o których dofinansowanie ubiega się nauczyciel; uzasadnienie przydatności w pracy zawodowej odbycia danej formy doskonalenia zawodowego nauczycieli, a w przypadku szkolenia branżowego - szkolenia branżowego wskazanego przez nauczyciela we wniosku, o którym mowa w art. 70c ust. 5 KN, o której dofinansowanie ubiega się nauczyciel; oraz podpis nauczyciela. Z powyższego wynika, że, po pierwsze, wprowadzenie dodatkowego wymogu dołączenia do wniosku wymienionych w uchwale dokumentów nie znajduje umocowania we wskazanym wyżej przepisie, po drugie zaś, że prawodawca nie ograniczył możliwości dofinansowania doskonalenia zawodowego do sytuacji, w której nauczyciel podjął już kształcenie i poniósł z tego tytułu koszty. Pozostawienie w obrocie prawnym przewidzianej w § 1 ust. 8 analizowanej uchwały regulacji, zgodnie z którą do wniosku o dofinansowanie należy dołączyć, między innymi, dowód potwierdzający poniesione koszty oraz potwierdzenie ukończenia danego etapu kształcenia, powodowałyby, że o dofinansowanie nie mogliby skutecznie ubiegać się nauczyciele, którzy nie dokonali jeszcze opłaty za wybraną formę kształcenia i nie ukończyli co najmniej jednego

z etapów kształcenia. Tym samym dofinansowanie doskonalenia zawodowego ograniczałoby się *de facto* do refundacji poniesionych przez nauczyciela kosztów, co nie znajduje uzasadnienia w świetle obowiązujących regulacji prawnych, w tym wskazanego wyżej przepisu § 3 ust. 3 rozporządzenia.

Podkreślić należy, że organy władzy publicznej działają wyłącznie na podstawie i w granicach prawa. Każde działanie organu samorządu terytorialnego, w tym także organu wykonującego zadania organu prowadzącego szkołę, musi mieć oparcie w obowiązującym prawie. Zatem działanie na podstawie i w granicach prawa to takie działanie organu, którego umocowanie wynika z właściwego przepisu prawa. W przypadku podjęcia przez organ działania pomimo braku takiego umocowania lub z przekroczeniem jego granic dochodzi do istotnego naruszenia prawa. Jeżeli zaś działanie takie przybiera formę uchwały, implikuje to konieczność stwierdzenia nieważności tej uchwały w zakresie, w jakim pozostaje ona sprzeczna z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Mając na względzie powyższe należało stwierdzić nieważność uchwały Nr LXXXI/498/2024 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 24 stycznia 2024 roku w sprawie ustalenia planu dofinansowania form i specjalności doskonalenia zawodowego nauczycieli, maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za kształcenie nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Powiat Ostrowiecki – w części dotyczącej § 1 ust. 5, 6 i 8 uchwały – jako podjętej z istotnym naruszeniem § 3 ust. 3 oraz § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2019 roku w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli, szczegółowych celów szkolenia branżowego oraz trybu i warunków kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego - w terminie 30 dni od daty jego doręczenia

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski